

foglalni, ú. m.: *Irodalomjegyzéket* kritikai jegyzetekkel. Szakaszokra osztott *bevezetést*, melyben a szervezet általánosán, az orismologia, biologia, morphologia, földrajzi elterjedés stb. tüzetesen lesznek tárgyazva. A classificatio alapját képező *synoptikus részt*; és az *alakok leírását*. Különösen megjegyeztetvén, hogy a *lehely a lehető legpontosabban megjelöl-tessék és localizáltassék, nem csupán a tájékra, hanem annak minéműségére és az illető alak mily helyen való előfordu-lásdra nézve is, mi mellett még kívánatos, hogy a gyűjtési idő napszaka, és a mennyire csak lehetséges az azon időben uralkodó hőmérséklet és egyéb meteorolo-giai viszonyok és helyi magasságok is pontosan följegyezzenek.* — A függelékben a Solpugák és Opiliók synopticus összeállítása, s végül táblarajzok. Mindezekon kívül szerző úr szabad tetszésére bizatik; dolgozatában az anatómiai, s más, itt meg nem említett részre is, kiterjeszkedni

4. Herman úr a kész dolgozatot meg-biztatásától számítva 12 vagy legfeljebb

14 hónap alatt benyújtja az öt megbízó társulatnak, midőn is a mű megbírálas végett szakfériaikból alakult, legalább háromtagú bizottságnak fog kiadatni.

5. A fentebbiekben elsorolt gyűjtések végrehajtásáért és a dolgozat elkészítéseért a kir. m. Természettudományi Társulat Herman Ottó úr számára — a programjában részletezett költségvetés szerint — összesen *egyezer ötszáz és hatvannégy forint* (1564 frt.) tiszteletdíjat biztosít, oly módon, hogy a gyűjtő-eszközökre, felszerelésekre és szállítási díjakra stb. előirányzott egyszáz (100) forintot és az első két hónapi tiszteletdíjat (egy-egy hónapra átlag 120 frtot számítva) tehát kétszáznegyven (240) forintot, s így összesen 340 frtot azonnal utalványozza.

6. A későbbi nyugtatványokat az állattani bizottság elnöke, Margó Tivadár tnr. úr véleménye alapján és ellenjegyzése mellett, az elnök és a titkár utalványozzák.

Kelt Budapesten, a kir. m. Természettudományi Társulat 1873. évi aprilis 16-ikán tartott választmányi üléséből.

LEVÉLSZEKRÉNY.

(13) I. A. úrnak Alsó-Lendván. — A kérdéses emlősállat a rovarvökhöz tartozik és valószínűleg *Sorex vulgaris* L. var. *tetragonurus* Herm. Biztosan csak úgy lehetne meghatározni, ha az állatot be-küldené.

A rovarok különböző rendjeinek tüzetes tanulmányozásához következő munkák ajánlhatók:

a) *Diptera* — Kétröpüek:

1. Meigen, J. W. Systematische Beschreibung d. europ. zweiflügeligen Insekten. 7 Bd. 74 Tafeln 12 Thl. Folytatása Loewtől 8 és 9. k. tábla nélkül 5.20.

2. Schiner, Fauna Austriaca. Diptera. 2 kötet tábla nélkül 12.25.

b) *Hemiptera* — Félröpüek:

1. Hahn und Herrich. Schäffer. Die wanzentartigen Insekten. 9 Bde. Nürnberg 1831—53 mit 324 Tafeln 34 Thr. Fieber F. X. Die europ. Hemiptera. Wien, 1861. 2 Tafel. 3 Th. 20

c) *Orthoptera* — Egyenesröpüek:

1. Fivaldszky János, Magyarországi egyenesröpüek magánrajza. Pest, 1867. 7 tábl. 1 frt. 50.

2. Fischer, L. H. Orthoptera Europaea. Lips. 1853. 18 táblával 11.20.

d) *Neuroptera* — Reczésröpüek:

1. Brauer u. Löw, Neuroptera Austriaca. Wien 1857. 5 Tafeln 1 Thr.

Az összes hártýaröpüeket magába

foglaló munka német nyelven, és fájdalom, magyar nyelven sem létezik; e szakban csak francia és angol művekkel rendelkezünk. Egyes csoportjaikról léteznek monographiák; de azokat egyenként felsorolni feleslegesnek tartom, miután kezdőnek bajos azokkal megbirkózni. K—1. J.

(14.) V. I. úrnak. — Minden tapasztalás azt bizonyítja, hogy az időjárás változásai egyesegyedül csak a Naptól és az azon véghezmenő változásoktól származnak. Hogy más világtesteknek — talán még Földünk kísérőjét, a Holdat, kivéve — bármiméü befolyásuk volna légkörünk állapotára, az nem valószínű. Az üstökösökről ezt épp oly kevésbé állíthatni, mint akármely más világtestről. Az üstökösök physikai minőségéről szerzett ismereteink szerint ezek többnyire igen apró különvált részecskékből állanak, melyek rendszeren a világtér alacsony mérsékletével bírnak, és csak akkor tüzesednek meg, ha légkörünkben futnak, vagy ha a Naphoz közel járnak. Az üstökös részei — a teorkövek — légkörünknek tehát csak akkor adhatnak melegséget, ha azon keresztül mennek. De minthogy ezen részek csak kivételesen nyomnak egy pár grammnál többet, azért, ha milliójával szeldelik is át atmosphaeránkat, annak mérsékletét észrevehetően meg nem változtathatják. Idei enyhe telünk különben csak lokális tünemény volt. Tudjuk, hogy Észak-Amerikában igen kemény tél volt, mint azt a több télen át majdnem egész Európában uralkodott észak-nyugati szél is mutatta.

H. Á.

METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDA-PESTEN, 1873 MÁJUS HÓBAN.

A.

Nap	Légnyomás milliméterben				Hőmérséklet C. fokban				Párányomás milliméterben				Nedvesség százalékokban				Csapadék milliméterben
	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	
1	745.6	744.4	743.5	744.5	4.2	9.6	7.5	7.1	5.4	5.8	6.1	5.8	87	65	79	77	↓Δ7.5
2	43.7	45.8	47.7	45.7	8.0	12.0	8.6	9.5	5.5	4.0	4.7	4.7	68	39	56	54	—
3	47.3	43.8	40.9	44.0	7.6	16.6	13.0	12.4	5.7	6.4	8.6	6.9	73	46	77	65	↑0.6
4	39.5	39.3	37.0	38.6	11.5	15.4	13.8	13.6	8.5	10.8	9.6	9.6	85	83	82	83	↑18.6
5	36.8	38.5	42.8	39.4	7.8	7.5	9.0	8.1	7.0	7.7	7.6	7.4	89	100	89	93	↑11.2
6	43.6	42.6	42.7	43.0	10.4	17.0	12.5	13.3	7.6	10.1	7.9	8.5	81	70	73	75	—
7	42.1	41.9	41.9	42.0	11.2	17.8	12.8	13.9	8.7	9.1	9.7	9.2	88	60	89	79	—
8	41.0	39.8	39.7	40.2	13.0	18.9	13.4	15.1	10.0	8.8	9.7	9.5	90	54	86	77	↑0.1
9	39.9	39.5	40.7	40.0	12.4	16.6	14.0	14.3	9.7	10.9	10.7	10.4	91	77	91	86	↑4.1
10	40.4	40.8	43.2	41.5	14.0	16.2	12.4	14.2	9.5	8.7	7.7	8.6	80	63	72	72	↑2.5
11	46.5	49.4	51.9	49.3	11.0	17.8	12.2	13.7	5.9	6.4	6.9	6.4	60	42	65	56	—
12	51.2	48.5	46.8	48.8	13.0	17.1	11.2	13.8	7.3	6.6	7.8	7.2	66	46	79	64	ny.
13	45.1	42.0	42.1	43.1	11.2	15.2	7.6	11.3	7.5	6.0	5.3	6.3	75	47	68	63	↑0.6
14	43.1	42.7	43.7	43.2	7.5	11.4	6.2	8.4	5.3	4.8	5.7	5.3	69	48	79	65	—
15	45.1	46.5	46.9	46.5	7.3	12.2	5.6	8.4	5.9	6.6	6.8	6.4	78	63	100	80	↑1.6
16	47.4	46.7	45.9	46.7	7.5	16.4	11.0	11.6	7.2	5.8	7.4	6.8	93	42	75	70	—
17	43.4	42.6	42.1	42.7	11.6	21.2	16.5	16.4	7.1	9.5	9.3	8.6	70	51	67	63	—
18	41.8	40.3	40.0	40.7	16.3	25.2	19.2	20.2	9.7	9.9	11.3	10.3	70	41	68	60	↑5.3
19	40.0	40.6	41.1	40.6	17.8	22.8	18.1	19.6	10.8	9.8	9.4	10.0	71	48	61	60	—
20	42.6	44.1	46.5	44.4	15.7	17.2	14.6	15.8	9.4	10.8	9.7	10.0	70	74	78	74	↑0.4
21	47.8	46.7	46.0	46.8	13.2	17.5	14.8	15.2	9.1	12.0	11.1	10.7	81	81	89	84	↑9.9
22	46.0	46.6	47.2	46.6	12.9	12.4	11.4	12.2	9.4	8.8	8.1	8.8	86	83	81	83	↑0.3
23	48.9	50.2	49.5	49.5	12.3	18.0	12.4	14.2	7.5	6.8	8.0	7.4	71	44	74	63	—
24	48.0	49.0	49.4	48.8	13.4	16.1	13.2	14.2	9.4	8.5	9.2	9.0	82	62	82	75	—
25	50.1	50.1	50.9	50.4	15.3	17.6	12.8	15.2	8.2	10.0	7.5	8.6	63	67	68	66	—
26	51.2	50.5	50.9	50.9	11.2	16.2	9.9	12.4	5.9	4.7	5.8	5.5	59	35	64	53	—
27	49.8	46.8	45.7	47.4	13.2	21.1	15.8	16.7	6.5	7.6	7.9	7.3	57	41	59	52	↑1.7
28	43.6	44.5	45.5	44.5	11.0	16.4	11.5	13.0	8.4	7.4	7.9	7.9	86	53	78	72	—
29	44.6	44.9	45.1	44.9	12.4	16.0	11.8	13.4	8.2	8.0	8.4	8.2	77	59	83	73	↑0.8
30	43.3	42.4	43.5	43.1	9.6	9.3	8.2	9.0	6.8	7.4	6.8	7.0	76	86	83	82	↑4.0
31	45.7	47.0	47.2	46.6	8.0	14.7	11.5	11.4	5.5	5.6	8.0	6.4	68	46	80	65	—
Közép.	744.7	744.5	744.8	744.7	11.3	16.1	12.0	13.1	7.7	7.9	8.1	7.9	76.1	58.6	76.6	70.4	—

Javitott hőmérséki közép: + 12.9 C°. — A légnyomás maximuma: 751.9 millim. 11-én este 9 órakor. A légnyomás minimuma: 736.8 millim. 5-én reggel 7 órakor. — A hőmérséklet maximuma: + 25.2 C° 18-ikán d. u. 2 órakor. — A hőmérséklet minimuma: + 4.2 C° 1-én reggel 7 órakor. — A nedvesség minimuma: 35%, 26-án d. u. 2 órakor. — A napok száma, melyeken csapadék esett: 16. — A csapadékok összege: 70 millim. — Elpárolgás: 94.3 millim.

Jelek magyarázata: köd ●, eső ☾, hó *, jégeső Δ, égi háború ⚡, villogás ↑, jellel jelöltetik; a †-tel ellátott csapadékok pedig *harmatvizet* jelentenek.

***Növényfejlődési följegyzések 1873-ból.** (Kivonat *Staub Mörke*. IV-ik jelentéséből.) Május folytán az időjárás végig változó, esős és hűvös, mint apr. utolsó hetében, mi a növényzet fejlődésére nem volt kedvező, úgy hogy a virágzási idő a hónap vége felé mindinkább elérte a tavalyit, sőt némely növénynél még elkésés is vehető észre. Virágozni kezdtek: 3-dikán *Linum austriacum*, *Papaver Rhoeas*, *Anthemis austriaca*, *Evonymus europaeus*, *Reseda lutea*, *Rosa pimpinellifolia*, *Aristolochia Clematilis*, *Geranium sanguineum*, *Ophrys artemizera*, *Scorzonera purpurea*, *Cynoglossum officinale*, stb. az apr. második felében és végén virágba indultak teljes virágzásban. *Fuglans regia* már hullatta barkáit. 7-ikén indult virágba: *Valeriana officinalis*; 9-kén: *Trifolium pratensis*, *Vicia Cracca*, *Rumex Acetosa*; 14-én: *Carduus acanthoides*, *Sambucus nigra*, *Hieracium murorum*, *Cephalanthera pallens*, *Achillea Millefolium*, *Trifolium montanum*, *Asperula galioides*; virágoznak továbbá: *Cerinth minor*, *Chelidonium majus*, *Scorzonera purpurea*, *Globularia vulgaris*. *Verb. vulg.*, *Lithospermum purpureo* és *coeruleo*, *Adonis vernalis* (egy példány) *Convallaria Polygonatum*, *Orob. vernus*, *Stellaria Holostea* és *Arabis arenosa*; *Lithospermum*

METEOROLÓGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDA-PESTEN, 1873 MÁJUS HÓBAN.

B.

Nap.	Szélirány és szélere			Felhőzet				Ozon		Delejes elhajlás				Delejes vízszintes erő					
	7h reggel	2h d. u.	9h este	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	éj-jel.	nap-pal	8h reggel	10h d. e.	2h d. u.	9h este	8h reggel	10h d. e.	2h d. u.	9h este		
1	W ²	W ³	W ³	10	10	9	9	7	10	8	9°27	9°30	4°37	2°31	2°1030	2°1004	2°0993	2°1021	
2	W ⁵	W ⁵	W ¹	4	5	0	3	0	10	5	26	9	28	8	37	0	29	5	
3	NE ¹	NE ³	—	1	3	7	3	7	0	0	26	1	29	7	37	6	26	9	
4	S ¹	—	SW ²	10	9	10	9	7	6	5	26	9	30	3	36	7	30	8	
5	W ⁶	W ⁷	W ²	10	10	10	10	0	10	10	27	9	28	9	38	6	31	8	
6	—	W ¹	—	8	4	9	7	0	6	4	26	7	31	4	41	6	32	8	
7	—	—	W ¹	10	10	7	9	0	0	1	26	9	31	0	37	7	25	7	
8	—	W ¹	W ²	7	9	10	8	7	0	5	26	5	30	3	34	7	29	4	
9	—	W ³	W ³	10	6	9	8	3	8	7	27	1	30	5	35	7	30	1	
10	W ⁴	W ⁵	W ⁵	9	7	10	8	7	8	9	30	9	32	3	35	7	31	6	
11	W ⁵	W ⁵	W ⁴	10	3	7	6	7	8	4	29	7	32	9	35	9	31	4	
12	W ¹	W ³	W ³	2	9	7	6	0	5	6	26	9	32	7	36	9	31	3	
13	SW ⁴	W ⁵	W ⁴	2	10	7	6	3	6	7	26	9	30	8	40	6	30	8	
14	W ⁴	W ⁵	W ³	4	7	3	4	7	6	4	24	9	32	3	38	7	28	9	
15	W ⁴	W ⁵	W ¹	7	2	2	3	7	7	7	25	7	29	4	38	7	29	7	
16	—	W ³	W ¹	10	2	2	4	7	0	3	30	3	33	3	36	4	30	8	
17	NE ¹	—	—	4	7	4	5	0	0	1	25	7	29	7	36	7	30	3	
18	—	S ³	—	4	5	10	6	3	2	1	27	9	31	6	37	1	28	2	
19	—	SW ³	S ⁴	3	4	2	3	0	7	0	25	7	30	4	36	2	31	1	
20	W ¹	W ³	NW ⁴	4	7	8	6	3	5	5	27	9	31	4	35	7	26	4	
21	W ⁵	S ¹	W ⁴	5	10	9	8	0	6	7	26	2	30	3	36	2	30	3	
22	W ³	W ⁴	W ⁵	6	9	9	8	0	8	7	26	1	29	7	36	5	31	8	
23	W ⁵	W ⁴	—	3	9	1	4	3	7	5	26	4	31	8	36	0	29	8	
24	—	W ³	—	8	9	8	8	3	1	6	21	8	32	6	38	2	28	2	
25	W ¹	NW ³	NW ⁴	3	4	3	3	3	5	3	22	0	27	2	37	7	30	4	
26	NW ³	W ⁴	W ²	2	5	0	2	3	6	2	26	9	31	3	36	7	30	8	
27	N ¹	S ²	S ²	3	5	10	6	0	0	1	25	9	29	8	35	7	30	6	
28	W ³	W ⁴	W ²	10	7	3	6	7	6	7	25	9	30	6	36	2	29	7	
29	NW ²	NW ⁴	NW ⁵	10	7	10	9	0	6	4	23	8	29	8	39	6	29	9	
30	NW ⁶	NW ⁷	NW ⁷	10	10	8	9	3	7	8	26	9	29	7	37	2	30	8	
31	NW ⁵	NW ³	NE ²	6	5	5	5	3	7	5	26	1	29	8	32	0	31	8	
Közép	—	—	—	6	3	6	7	6	4	6	5	5	3	4	7	—	—	—	—

A szélirányok eloszlása: N. NE. E SE. S. SW. W. NW. — Középszélere: 2,7. százalékokban: 1. 5. 0. 0. 8. 4. 64. 17.

A szélirányok jelölési módja ugyanaz, melyet Angolországban használnak. ú. m. észak = N (north), dél = S (south), kelet = E (east), nyugot = W (west).

Fegyzet. A delejes vízszintes erő változásait május hótól kezdve abszolút mértékben közöljük.

arvense pedig a virágzás utolsó állomásában volt. 15-én kezdtek virágozni; *Ranunculus bulbosus*, *Verbascum phoeniceum*, *Arum maculatum*; 17-én: *Cornus sanguinea*, *Vincetoxicum officinale*; teljes virágzásban voltak: *Euphorbia virgata*, *Poterium sanguisorba*, *Galium Cruciatum*, *Doronicum plantagineum*, *Asperula odorata*, *Galeobdolon luteum*, *Crataegus Oxyacantha*, *Anthyllis Valtheraria*, *Silene nutans*, *Geum urbanum*; a virágzás utolsó stádiumában voltak: *Alyssum montanum*, *Alltari officinalis*. 24-én kezdtek virágozni: *Tanacetum Leucanthemum*, *Rhamnus Frangula*, *Alsine verba* (késő! május 28-án); teljes virágzásban a hó elején megindultak egyrésze; a virágzás utolsó stádiumában pedig: *Sisymbrium Sophia*, *S. Oolumnae*, *Asperugo procumbens*, *Lepidium perfoliatum*, *Iris Pseudacorus*, virágozni kezdtek 22-én: *Silene inflata*, 25-én: *Hieracium echinoides*, *Calamintha Acinos*; 28-án: *Thesium montanum*, *Cichorium Intybus*, *Coronilla coronata*, és 29-én: *Ptelea trifoliata*; a virágzás utolsó stádiumában: *Veronica Chamadryis*, *V. dentata*, *Myosotis silvatica*. Az Ó-Budán kívül fekvő buzaföldek szomorú látványt nyújtottak; nemcsak hogy a szalma magassága csekély, hanem a levelek színét a rozsdá barnasárgára változtatta át; csak itt ott emelkedtek fel egyes szálok tetemesebb magasságra.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhetsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.